

ANAR A CAÇAR

Joan Pont Bel

Hi ha moltes maneres d'anar a caçar; aquí us explicaré aquelles amb què he tingut un contacte més directe, per la qual cosa tenen una redacció en forma d'experiència personal.

Caçar amb escopeta i amb reclam

Quan jo era menut, el meu pare tenia una escopeta d'un canó, d'aquelles de pistó, que havia de carregar manualment cada vegada que tirava un tret. Carregar-la era una mica complicat. Per la boca del canó posava primer la pólvora blanca i un tac de paper i feia un primer atapeïment; a continuació hi posava pólvora negra i la tapava amb un tap de suro; després hi posava els perdigons que li semblava i els tapava amb un altre tap de suro; finalment ho atapeïa tot ben fort amb la furga, i ja tenia l'escopeta a punt per a disparar. Haver de fer això cada vegada que disparava suposava una feinada. Més endavant ja va tindre una escopeta de cartutx, amb la qual s'estalviava molt de temps. Era d'un canó. Només tenien escopetes de cartutx de dos canons les persones més acabalades.

A mi, la cacera del reclam era la que més m'agradava i aquella en què jo més em lluïa. Quan arribava octubre ja em preparava els estris necessaris: l'escopeta, cartutxos petits i algun de gros, el reclam i la motxilla.

En un principi, els cartutxos havies de carregar-te'ls tu mateix (els estris per a carregar els cartutxos són figures d'un altre paner; ja us ho contaré un altre dia). I també havies de saber tocar el reclam (el reclam permet imitar el cant dels tords i és una petita peça de llautó amb una cambra i dos forats, un a la banda que t'has de posar a la boca i un altre a l'altra banda). Però avui ja no has de carregar-te els cartutxos ni tocar el reclam: els cartutxos te'ls venen carregats i a mida, i en lloc de reclam s'usa el casset.

Quan anaves a caçar al reclam, t'havies d'aixecar molt de matí, abrigar-te bé i anar fins a la finca on tenies el garrofer escollit i preparat per a caçar. Els nostres avantpassats anaven a caçar a peu, després vam anar-hi amb bicicleta, més recentment, amb mobylette, i més cap aquí, amb cotxe.

Un cop al lloc, t'asseies tranquil·lament sota el garrofer o en una barraqueta feta fora, començaves a tocar el reclam i esperaves que algun tord entrés al garrofer i, quan ja era dins, pam!, li engegaves un tret i si queia, bé, i si no, a esperar una mica més i a tornar-hi. A les nou més o menys deixaven d'entrar els tords. Era l'hora de plegar. Recollies els estris, recollies els tords i els comptaves. Tot content i cap a casa, amb els tords a la motxilla o al penjador d'alpaca. La gent del poble em preguntava: "Quants n'has fet avui?". Trenta, trenta-cinc, fins i tot un dia vaig arribar a fer-ne cinquanta.

Això és el que feia cada any durant l'època de la cacera amb reclam, entre mig octubre i finals de novembre, des de l'any 1947 fins al 1962, quan vaig traslladar-me a Barcelona.

Caçar amb filat

Un altre tipus de cacera que és molt bonic és anar a caçar al filat. Fa molt de vent, bufa molt fort, se sent com si et topessen a la finestra, les portes que han quedat una mica obertes es baten de bat a bat... Enmig d'est terrabastall, un s'aixeca del llit mig adormit. Encara és fosc, mires el rellotge i veus que encara no són les sis. Preparaes tots els estris necessaris: hom posa dins del sac el filat, mira que no estiga estripat, posa les dues *varilles*, una més llarga que l'altra, posa les sis estaquetes i una de més grossa per a subjectar el filat per la part de sota. Ja ho tens tot preparat. Ben abrigat, tapat amb una bufanda, empres la marxa.

Reclam. ▲

▲ Filat parat.

a entrar. Quan et pareix que ja n'hi ha uns quants i que no n'entrarà cap més, s'estira de la corda i el filat queda tot estès per damunt de l'aveall... Surts corrent i vas agafant els tords d'un en un i matant-los amb un cop contra el terra. Quan acabes l'operació, pares el filat de nou i a tornar-hi.

És la una del migdia, és hora de plegar. Tires l'última filatada, i cap a casa. De tords, te n'emportes sis, o dotze o setze..., segons n'hagen vingut a beure molts o pocs.

Caçar amb lloses o amb rateres

Una altra cacera molt divertida és la de plantar lloses o parar rateres. Surts de bon matí i pares les rateres en els llocs on et pareix que aniran els tords, i al cap d'un parell hores passes a veure si n'hi ha algun d'agafat. Al migdia hi tornes, i al vespre hi vas per última vegada. Si has parat vint o trenta rateres, pots haver fet una bona cacera.

Tirar al vol

Esta cacera es fa de bon matí, des quan apunta el dia fins a les nou. Un es posa darrera d'algun lloc per tal de no ser vist i espera els tords que baixen de la muntanya cap a l'horta. Quan passen, va disparant per intentar fer-ne caure algun.

Caçar a la falla

Per anar a fallar ha de ser una nit d'hivern que faça mal temps. Quan feia una nit de vent, el caçador afeccionat a la falla s'abrigava bé i agafava la pala de fallar, una paella vella i llenya ben seca. Quan era prop d'un garrofer on detectava la presència d'algun moixó ajocat encenia un foc damunt la paella (més endavant ja va ser el *carburero*) i, quan el veia, li pegava palada i el feia caure. Recollia el tord i cap a un altre garrofer. A fallar s'hi sortia sol o en companyia i s'hi solia estar una hora o una hora i mitja.

Caçar a la joca

Est tipus de cacera es fa al tard, a la posta de sol. Hom es posa sota d'un garrofer i espera que entre algun tord a ajocar-se. Amb una mica de sort pots matar-ne tres o quatre.

Caçar al perdigot

Som al mes de gener. Fa bastant de fred. Agafo el perdigot i l'escopeta, pujo a la bicicleta i cap al camp. Penjo el perdigot en una olivera i espero. El perdigot comença a cantar i al cap de poca estona veig una perdiu sota l'olivera on està penjada la gàbia del perdigot. Apunto, i patapam!, li tiro un tret i la perdiu cau morta. Ja en tenim una..., ara a esperar una altra vegada. Hi ha dies que en pots matar tres o quatre. Alguna vegada, fins i tot se'n presenten quatre o cinc de juntes.

Cacera del conill

Aquesta cacera s'acostuma a fer en colla d'amics. Tots anem ben equipats. Una vegada al lloc que hem escollit, soltem els gossos, els quals van en busca del conill. Els caçadors anem tots escampats. Quan els gossos fan sortir un conill, el primer company que el veu posa a l'aguait tots els altres i qui es troba més a prop li tira un tret. Si el conill cau, un gos l'arreglega i el dona al seu amo. Cap al migdia deixem ja de caçar i cap a casa.

Cacera de la llebre

Per a caçar la llebre se sol sortir tot sol, amb el gos i l'escopeta. Surts al camp i vas on saps que més o menys poden estar les llebres. Quan en veus una li engegues un tret. El gos la recull i te la porta. Tot content l'agafes i la poses a la motxilla.

▲ Caçant conills.

La cacera a la part dels Ports

El terme de Santa Bàrbara s'estira cap a la part del Mas de Barberans. Així, la gent de les nostres contrades tenim ben a la vora tota la part de premuntanya i muntanya del Mas, en particular, i dels Ports, en general. Per això antigament, quan hi abundava la caça major, no era estrany que s'hi anés a caçar d'una manera diguem-ne "normal". Avui les coses han canviat, i les espècies dels Ports han d'estar protegides si no es vol que acaben desapareixent.

Els nostres iaïos feien batudes contra els llops i les guineus. Ara ja no se'n fan perquè, d'estos animals, en queden pocs, però sí que es fan batudes per a matar **porcs senglars**. Per a caçar-los es reuneixen els qui van a caçar amb el guardabosc al davant, el qual demana a cadascú el permís de caça major. Un cop complert el requisit s'emprèn la marxa cap a la muntanya i, un cop allí, el cap de colla distribueix la gent estratègicament. Els gossos i els varejadors fan sortir els porcs senglars del seu jaç i qui té la sort que li'n passe algun a prop li engega un tret. En cada cacera se'n solen matar un o dos; rar és el dia que se'n maten més.

Per a poder caçar el **salvatge** (cabra montesa) es necessita un permís especial. En esta cacera és el guardabosc qui assenyala quin exemplar es pot caçar, i si s'ha optat per una modalitat individual s'ha de pagar una quantitat bastant elevada. A part d'això, els pobles que posseïxen muntanya tenen assignat un nombre determinant de cabres que poden matar una vegada a l'any. El Mas, per exemple, en té set, d'assignades, i per a fer esta cacera l'Ajuntament designa tres o quatre caçadors, que surten els dies del voltant de les festes majors acompanyats del guardabosc i tornen al poble quan ja han obtingut totes les peces corresponents a aquell any, amb les quals una nit de les festes es fa un sopar de germanor per a tothom.

A més, als Ports de Tortosa i Beseit també hi trobem **mufllons**. El mufló és una classe de moltó, amb una cornamenta disforme (unes banyes molt cargolades i molt llargues), que abunda a l'illa de Còrsega, que va ser introduït als nostres Ports l'any 1950 procedent d'Anglaterra i que pot ser caçat.

Salvatge al Port. ►